

Arkiv: <arkivID><jplID> FA-C50, TI-&01
JournalpostID:
Sakshandsamar:
Dato: 09.04.2021

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
021/21	Utval for oppvekst, kunnskap og kultur	20.04.2021

Kulturverntenesta i Nordhordland - prosess samarbeidsavtale i Alver

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Utval for oppvekst, kunnskap og kultur godkjenner at Alver kommune tek initiativ til drøftingar om samarbeid med Museumssenteret i Hordaland og kulturverntenesta i Nordhordland i høve punkta i vurderinga, og med aktuelle partar.

Evaluering av drøftingane og tilrådingar vert rapportert til utvalet, som grunnlag for eventuell vidare prosess.

Utval for oppvekst, kunnskap og kultur 20.04.2021:

Handsaming:

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

OKK- 021/21 Vedtak:

Utval for oppvekst, kunnskap og kultur godkjenner at Alver kommune tek initiativ til drøftingar om samarbeid med Museumssenteret i Hordaland og kulturverntenesta i Nordhordland i høve punkta i vurderinga, og med aktuelle partar.

Evaluering av drøftingane og tilrådingar vert rapportert til utvalet, som grunnlag for eventuell vidare prosess.

Politisk handsaming

Saka skal avgjerast i utval for oppvekst, kunnskap og kultur

Bakgrunn

I april 2005 vart rapporten *Museum Nordhordland* oversendt kommunane i regionen for vurdering. Ein av konklusjonane var at det burde opprettast ei stifting – ABM Nordhordland (Arkiv-Bibliotek-Museum). Lindås og Meland gikk ikkje inn for ei slik etablering, mens Radøy (og dei andre kommunane i regionen) slutta seg til.

Lindås og Meland viste til museumsreforma og fylkesdelplanen for museum, og Regionrådet Nordhordland arbeidde vidare med temaet på vegne av kommunane. Regionrådet nådde ikkje fram med ekstern finansiering av eit forprosjekt knytt til ein ABM-modell, og i 2006 tilrådde Regionrådet at ein knytte seg til den samtidig pågåande konsolideringsprosessen for musea i regionen. I dette arbeidet kom det fram at kommunanes del kunne vere som deltakarar i eit spleiselag om ei museumsfagleg stilling, saman med fylkeskommunen og staten.

Hordaland fylkeskommune oppretta i 2005 bygningsvern fagleg konsulentstilling for Nordhordland ved den dåverande *Museumstenesta i Salhus*. Det vart i Regionrådet sin prosess vurdert til at denne stillinga kunne gå inn saman med ei ny museumsfagleg stilling til ei ny museumsteneste for Nordhordland, innafor det konsoliderte museumsorganet. Kommunanes samla del for den nye museumsfaglege stillinga var rekna til kr 200 000.

Det vart utarbeidd ein intensjonsavtale, som definerte innhaldet for den nye museumstenesta og kommunanes økonomiske ansvar. Vidare var det utarbeidd framlegg til avtale knytt til konsolideringsdeltakinga og samarbeidet mellom kommunane og Museumssenteret. Avtalane vart handsama av kommunane i 2006, og den museumsfaglege stillinga tok til frå 2007. På same tid vedtok Radøy, Lindås og Meland å ikkje medfinansiere den allereie eksisterande bygningsvernagleg konsulentstillinga.

Føremål

Samarbeid om ei ny museumsfagleg konsulentstilling medførte ei vurdering av at kommunane i regionen måtte vere representert i styret til det dåverande Museumssenteret i Salhus. Ei viktig oppgåve og bakgrunn var òg behovet for eit lokalt museumsnettverk for regionen, der det lokalhistoriske miljøet var deltakande. Stillinga vart i sakshandsaminga til Regionrådet skildra som *kommunane sin «inngangsbillett» til Museumssenteret i Salhus*.

Funksjonen til ei museumsfagleg konsulentstilling vart vurdert til å komplimentere lokale krefter og ha arbeidsoppgåver innan planarbeid, formidling og arbeid med ekstern finansiering til prosjekt og tiltak i regionen. Vidare skulle stillinga sikre samordning og samhandling mellom kommunane og aktørane i regionen.

Verkeområdet til museumsfagleg konsulentstilling i Nordhordland i tida etter oppretting

Erfaringa ved stillingas verkeområde, og som vidare kjem fram av årsrapportar til Museumssenteret i Hordaland, er at stillinga i mindre grad har hatt sitt verke i Alver og del av utviklinga innan museums- og kulturvernfeltet i regionen. Dette har vorte forsterka dei siste fem åra, der prosjekt- og samarbeidsporteføljen har vore svak i vår kommune, og stillinga har hatt verkeområde knytt nærare til det konsoliderte museets drift og verkeområde andre stadar.

Samstundes har den bygningsvernagleg konsulentstillinga hatt høg aktivitet i Nordhordland, av stor verdi for både kommunane og private aktørar, ved å yte kostnadsfri og djup kompetanse for kulturvernfeltet i regionen. Dei to stillingane har dei siste åra vore del av *Kulturverntenesta i Nordhordland*, og medfinansieringa frå kommunane til museumsfagleg konsulent har i praksis vore nytta til drift av tenesta generelt, inkludert bygningsvernagleg stilling.

Saksopplysningar:

Med bakgrunn i museumsfagleg stilling sitt avgrensa verke i regionen, i tilhøve kostnadane for kommunane ved denne stillinga, og det erfarte behovet for stillingsfunksjonen gjennom dei 12 åra den då hadde fungert, vart det i økonomiplanhandsaminga i Alver i 2019 lagt inn eit kutt på medfinansieringa av stillinga. Kuttet tilsvara kr 200 000, som var det dei tre kommunane som vart Alver totalt betalte i 2019.

Kuttet er ikkje gjennomført med grunnlag i at stillinga er festa i to avtalar, derav sjølve konsolideringa/samarbeidet, med fylkeskommunen og staten som partnarar i utkanten av avtalane, og med 15 månadars oppseiingstid av den eine avtalen.

I brev den 16. oktober 2020 oppmodar Vestland fylkeskommune Alver til å medfinansiere bygningsvernagleg konsulentstilling. Fylket peiker på tilsvarande stillingar andre plassar, føremålet ved desse og den faglege verdien av dei. Rådmannen vurderer òg at den bygningsvernagleg stillingsfunksjonen er avgjerande for bygnings- og kulturvernarbeidet i regionen.

Vidare vurderer fylkeskommunen at det er behov for at Alver kommune reforhandlar avtalen med Museumssenteret i Hordaland.

I møte mellom Museumssenteret i Hordaland (inkludert kulturverntenesta) og Alver kommune ved administrativt ledd januar 2021, kom det fram at MUHO ønskjer avklaring og har eit tydeleg ønskje om vidare samarbeid. Partane var frå fagsida generelt samde om at eit samarbeid burde vere oppgåvebasert, og ikkje vere knytt til ei konkret stilling når behovet kan variere i åra som kjem og i kommande planperiodar med lenger perspektiv.

Dette samsvarar med praksisen det siste tiåret, der ein har samarbeidd om oppgåver og prosjekt og tilrettelagt for at private eigarar kan få rådgiving frå MUHO sin høge bygningsvernkompetanse.

Eksisterende avtalar

Alver kommune har arva to avtalar knytt til denne delen av museumsfeltet; ein avtale knytt til sjølve opprettinga av museumstenesta for Nordhordland og tilhøyrande museumsfagleg konsulentstilling, og ein avtale knytt samarbeidet mellom kommunane og Museumssenteret i Salhus gjeldande nemnde stilling.

(1) Avtalen om oppretting av Museumstenesta for Nordhordland, omhandlar føremålet til tenesta, organiseringa og verksemda til tenesta. Denne skal supplere dåverande kulturvernteneste (byggningsvern fagleg stilling), og avtalen gjer greie for oppgåver og økonomiske tilhøve. Det er ikkje oppseiingstid på denne avtalen, der fylket og stat er partar på utsida av avtalen.

(2) Samarbeidsavtalen konkretiserer desse tilhøva, og pliktar Museumssenteret til å halde eit årsverk knytt til omtalte museumsfaglege konsulentstilling, greier ut utgangspunkt for økonomisk bidrag frå kommunane, geografisk avgrensing for verkeområdet til stillinga, ansvar/mynde, rollefordeling og styredeltaking i tilhøvet mellom kommunane og Museumssenteret. Samarbeidsavtalen er i hovudsak ankra i at ein samarbeider om nemnde stilling, og partane er kommunane og Museumssenteret, med oppseiing på 15 månadar.

Vurdering

Rådmannen vurderer at avtalane må reforhandlast med nytt og oppdatert formål i høve dagens situasjon, Alver kommunes forvaltning innan kulturvernfeltet, praksis ved MUHO si drift av kulturverntenesta, samt kommande planprosessar og lokalpolitiske prioriteringar for feltet i Alver – eller avsluttast. Avtalanes innhald knytt til styrerepresentasjon og kommunens deltaking i Museumssenteret er likevel generelt av høg verdi.

Økonomien knytt til medfinansiering av museumsfagleg stilling er kutta i Alver si økonomiplanhandsaming. Rådmannen vurderer at når tidlegare års overføringar i praksis har finansiert ei anna stilling enn det avtalane visar til, og som opphavleg vart vedtatt at ein ikkje skulle finansiere, bør ein vurdere dette på nytt i ein ny kontekst.

Rådmannen vurderer vidare at det er naudsynt med ein ny prosess som kan ta med seg essensen og perspektiva frå prosessen i åra 2005–06, men sikre omsyn til dagens situasjon samt omsyn ved planprosessane i Alver.

Rådmannen ønskjer derfor å starte drøftingar med partane i avtalane: kommunane i regionen, Vestland fylke, Museumssenteret i Hordaland og evt. Staten, med mål om å avklare tilhøva for framtidig samarbeid knytt til naudsynt kompetanse for offentlege og private eigarar i regionen. Vidare vil Rådmannen peike på den nyoppretta kommunale tilskotsordninga for aktørar av særskild verdi.

Mål for drøftingane vil vere:

- Avklare partanes haldning til oppgåvesamarbeid knytt til museums- og bygningsvern fagleg kompetanse i Nordhordland
- Avklare kostnads- og organisatoriske perspektiv ved eventuelle fornya samarbeid
- Evaluere i samstilling med pågåande planarbeid i samfunnsdelen og kommande planarbeid knytt til KDP kultur, idrett og friluftsliv
- Rapportere tilråding som grunnlag for eventuelle vidare prosessar, tiltak og politiske prioriteringar til utval for oppvekst, kunnskap og kultur.

Vedlegg i saken:

13.04.2021 Referat - møte mellom Museumssenteret i Hordaland og 1540786
Alver kommune 22.01.2021

09.04.2021	Vedrørende kommunal medfinansiering av bygningsvernkonsulentstilling ved Museumssenteret i Hordaland	1540787
13.04.2021	Avtale bygningsvernstilling mu og hfk	1540886
13.04.2021	Intensjonsavtale mellom kommunane i Nordhordland om oppretting av Museumstenesta for Nordhordland	1540888
13.04.2021	Samarbeidsavtale mellom kommunane i Nordhordland og Museumssenteret i Salhus	1540889